

Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Nitel Bir Çalışma

Selçuk ŞİMŞEK*, Vesile ALKAN**, Ali Rıza ERDEM***

Özet

Bu çalışmanın amacı, uygulama okullarında görev yapan yönetici ve eğitici personelin Öğretmenlik Uygulaması dersine ilişkin önerilerini tespit etmektir. Araştırma nitel araştırma yöntemine göre desenlendirilmiştir. Amaca yönelik örneklem belirleme yöntemi kullanılarak öğretmen adaylarının Denizli il merkezinde Öğretmenlik Uygulaması için gittikleri uygulama okullarından 22 okul tespit edilmiştir. Bu okullardan gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmaya istekli olan 670 eğitici ve 22 yöneticiye yarı yapılandırılmış anket formu uygulanmıştır. İçerik analizi kurallarına göre çözümlenen verilerden hareketle öneriler; *sürecin daha iyi işlemesiyle ilgili öneriler; fakülte-okul işbirliğinin etkin sağlanmasına yönelik öneriler ve uygulamanın süresiyle ilgili öneriler olmak üzere üç tema altında kategorileştirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, aday öğretmenlerin aynı sınıfta daha uzun süreli uygulama yapmaları, her eğitime gönderilen aday öğretmen sayısının azaltılması, fakülte ile okul personeli arasında etkin bir işbirliğinin sağlanması istenilmiştir. Ayrıca, Öğretmenlik Uygulaması dersinin süresinin hem haftalık ders saati olarak hem de dönem sayısı olarak uzatılması önerilmiştir. Araştırmanın sonuçlarından hareketle, uygulama okulundaki personel ile fakültedeki personel arasında işbirliğinin güçlendirilmesi ve 'Öğretmenlik Uygulaması' ders sürecinin etkinliğine yönelik yapılandırmaların organize edilmesi önerilmektedir.*

Anahtar Sözcükler: *Öğretmenlik uygulaması, Uygulama okulu, Yönetici personel, Eğitici personel, Öğretmen adayı, Nitel araştırma*

A Qualitative Study About Teaching Practice

Abstract

This study was aimed to find out the suggestions of teachers and directors at the practicing schools in Denizli city center about the 'teaching practice'. It was designed in terms of qualitative research methodology. 22 practicing schools were selected based on the purposive sampling method. Subsequently, 670 teachers and 22 directors from these schools were voluntarily involved in this study. They were administered a semi-structured questionnaire and the data gathered were analyzed in terms of the rules of content analysis. The themes derived from the data were; suggestions related to the effectiveness of the process, suggestions about effective faculty-school cooperation, and suggestions about the period of practice. The results of the study showed that teachers and directors made suggestions as pre-service teachers should work with the same class more than one day, the number of pre-service teachers for each teacher should be decreased and cooperation between members of faculty and schools should be provided. Furthermore, it was suggested the period of this lesson should be extended to either more lessons within a week or two terms in a year. In terms of the results it can be recommended that cooperation between members of faculty and schools directors should be improved and the re-construction of the lesson to provide effectiveness should be organized.

Key Words: Teaching practising, practicing school, Director, Teacher, Pre-service teachers, qualitative study

*Yrd Doç Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Denizli selcuks@pau.edu.tr

**Yrd Doç Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Denizli vesile@pau.edu.tr

***Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Denizli arerdem@pau.edu.tr

Giriş

Öğretmen yetiştiren Eğitim Fakülteleri, öğretmen adaylarına verdikleri hizmet öncesi eğitimde adaya mesleki yeterlik kazandırmak için uygulama okullarında Öğretmenlik Uygulaması I-II dersini farklı öğretmenlik programlarında vermektedir. Öğretmenlik Uygulaması dersi, YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi çerçevesinde; öğretmen adaylarının kazanmış olduğu bilgi ve becerilerini bir okul ortamında deneyip geliştirebilmesi ve mesleğinin gerektirdiği özellikleri kazanabilmesi için planlanan bir derstir (YÖK, 1998). Öğretmenlik Uygulaması dersi öğretmen adaylarının öğretmenlik deneyimi kazanmalarını sağlamak amacıyla, öğretmen adayının ilgili olduğu öğretmenlik alanıyla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ve özel okullarda gerçekleştirdikleri uygulamaları kapsamaktadır. Öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki performansını; uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve uygulama okul müdürü ayrı ayrı değerlendirmektedir (YÖK, 1998).

Öğretmenlik Uygulaması dersi sayesinde öğretmen aday, öğretmenlik mesleğine ilişkin hizmet öncesinde teorik olarak edinmiş olduğu bilgileri ve becerileri gerçek ortamda uygulayabilme olanağı bulmaktadır (Kavcar ve diğerleri, 1999). Böylece, öğretmen adayının mesleği algılama ve anlama düzeyi geliştirilmeye çalışılmaktadır. Örneğin, Şişman ve Acat, (2003) tarafından yapılan araştırmaya göre, Öğretmenlik Uygulaması öncesi ve sonrasında öğretmen adaylarının öğretmenliğin etik değerlerine ilişkin algılarının anlamlı derecede farklılaştığı görülmüştür. Aynı şekilde, Kılıç'ın (2004) çalışmasında da Öğretmenlik Uygulamasının öğretmen adaylarının hem kişisel hem de mesleki yeteneklerini geliştirmede büyük etkiler bıraktığı tespit edilmiştir.

Öğretmenlik Uygulaması dersi sonunda öğretmen adaylarından, öğretmen olabilmenin gerekleri ile birlikte sorumluluklarının bilincine varabilmeleri beklenilmektedir. Bu ders ile öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumlarına olumlu katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Ayrıca öğretmen adayları hem öğretim etkinliklerini uygulama fırsatı

bulabilmekte hem de duyuşsal anlamda mesleğe yönelik uyumları arttırılmaktadır. Çiçek ve İnce'nin (2005) öğretmenlik uygulamasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin incelediği çalışmalarında, bu ders sonunda öğretmen adaylarının eğitim-öğretimle ilgili deneyim kazanırken kişisel özelliklerinin de geliştiği bulunmuştur. Bu yüzden öğretmenlik mesleği için gerekli kazanımların mesleki tecrübe ve deneyimler ile de kazanılacağı dikkate alınmalıdır. Diğer taraftan Can (2001) çalışmasında eğitim fakültelerinde teorik olarak kazanılan bilgilerin istenilen düzeyde uygulama okullarında uygulanmadığını, bunun da fakülte-okul işbirliğinin zayıflığı ve uygulama okullarının fiziki donanım yetersizlikleri sonucu ortaya çıktığını bulmuştur. Ayrıca sözü edilen araştırmada öğretmenlik uygulamasının amacına uygun yürütülmediği sonucuna da ulaşılmıştır.

Benzer şekilde Ünver (2003) ile Sılay ve Gök (2004) tarafından yapılan çalışmalarda da uygulama okulları ile fakülte arasında yeterli işbirliğinin olmamasının öğretmen adaylarının uygulamalarında sorunlar yarattığı belirtilmiştir. Öğretmenlik Uygulaması ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinin incelendiği araştırmada (Demircioğlu, 2003) aday öğretmenler, uygulama öğretmenlerinin ve okul idarecilerinin kendilerine karşı ilgisizliklerinden şikâyetçi olmuşlardır. Öğretmenlik Uygulaması dersi ile ilgili son zamanlarda daha fazla çalışmaya yapılmaya başlanmıştır. Alan yazın incelendiğinde, Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında okul yöneticileri, uygulama öğretmenleri ve öğretim elemanları tarafından yaşanan sorunların tespitine yönelik araştırmalara rastlanılmaktadır (Çetin ve Bulut, 2002; Gök ve Sılay, 2004; Ünver, 2003; Özkılıç, Bilgin ve Kartal, 2008). Yapılan bu araştırmalarda sorunlara yönelik sonuçların tespit ve yorumları görülmektedir. Yapılan araştırmalardan hareketle Öğretmenlik Uygulaması dersinin kapsamı ve süreci ile ilgili hem fakülte hem okul personelinin hem de aday öğretmenlerin yeterli bilgiye sahip olmamaları akla gelmektedir. Diğer taraftan, ders ile ilgili sorunların fark edilip çözüme gidilmemesi de sorunların daha da büyüüp sürecin zorlaşmasına neden olabilir.

Öğretmen adayının edindiği bilgi ve becerilerin uygulayabildiği Öğretmenlik Uygulaması dersinin istenilen şekilde sürdürülebilmesi için öğretmen adayı, öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve okul yöneticileri arasında eşgüdümlü bir çalışmanın olması gerekmektedir. Dolayısıyla her bir tarafın süreçteki rollerini etkin biçimde gerçekleştirmesi için gerekli bilgi, beceri ve deneyime sahip olması gerekmektedir. Aynı şekilde gerek bilgi alışverişinin ve gerekse süreç içindeki işlerliğin sağlanması için taraflar arasında etkili işbirliği olmalıdır.

Eldeki bu çalışmanın amacı ise Denizli il merkezinde öğretmen adaylarının gittikleri uygulama okullarındaki yönetici ve eğitici personelin öğretmenlik uygulamasında yapılmasını istedikleri değişikliklerle ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada da okul boyutunda çalışan uygulama öğretmenleri ve okul yöneticilerinin görüşlerinin tespitine yönelik bulgular elde edilmeye çalışılmıştır. Ancak alan yazın taramasında belirtilen çalışmalardan farklı olarak okul örneklemindekilerin uygulama sürecinin etkinliği için önerileri dikkate alınmıştır. Bu bağlamda, çalışmanın hem alan yazına katkı sağlayacağı hem de Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha yararlı bir konuma getirilebilmesi için uygulayıcı ve politika geliştiricilere yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Yöntem

Uygulama okullarındaki yönetici ve eğitici personelin Öğretmenlik Uygulaması dersine ilişkin önerilerini tespit etmeye çalışan bu araştırma, nitel araştırma yöntemine göre desenlendirilmiştir. Uygulama yapılan okullardaki yönetici ve eğitici personelin deneyimlerinden hareketle Öğretmenlik Uygulaması dersi hakkındaki görüşlerini detaylı bir şekilde elde etmeyi (Creswell, 2003) ve onların konuyla ilgili önerilerini keşfetmeyi (Creswell, 2003 ve Miles ve Huberman, 1994) sağladığı için nitel araştırma deseni tercih edilmiştir. Seçilen okullardaki yönetici ve eğitici personelden cevap alınmak istenildiği için ve cevap aranan soru belli olduğu için bu çalışmada nitel araştırma türlerinden, nicelden farklı olarak yapılandırılmış olan sabit (Sarantakos, 2005; s. 111) nitel araştırma deseni kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Denizli il merkezinde bulunan ve öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulaması için gittikleri uygulama okullarındaki yönetici ve eğitici personel araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Amaca yönelik örneklem belirleme yöntemi (Bryman, 2004) ile belirlenen araştırma grubu öğretmen adaylarının il merkezinde Öğretmenlik Uygulaması için gittikleri 22 uygulama okulundan seçilmiştir. Araştırmanın uygulamasına başlamadan önce bu okullarda bulunan yönetici ve eğitici personel düzenlenen iki saatlik seminer ile "Öğretmenlik Uygulaması" hakkında bilgilendirilmiştir. Sonrasında, gönüllük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmak isteyen 22 okul yöneticisi ve 670 eğitici personel katılımcı olarak araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Uygulama okullarındaki eğiticilerin ve okul yöneticilerin demografik özellikleri Tablo 1 'de gösterilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, uygulama okullarındaki eğitici personelin ve okul yöneticilerinin Öğretmenlik Uygulaması dersinin uygulanışı ile ilgili önerileri bulunmaya çalışıldığından, yarı yapılandırılmış anket formu tercih edilmiştir. Sarantakos'a (2005) göre yarı-yapılandırılmış anket formu içerik olarak kapalı ve açık uçlu soruların yer aldığı, biçimsel olarak yapılandırılmış ve yapılandırılmamış form arasında yer alan bir anket türüdür. İki bölümden oluşan anket formunun birinci bölümünde yer alan kapalı uçlu sorularla katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek, ikinci bölümde ise, açık uçlu tek bir soru ile katılımcıların yorumlarını almak amaçlanmıştır.

Hazırlanan anket formundaki soruların anlaşılır olup olmadığı ve açık uçlu sorunun araştırmanın amacına uygun olup olmadığı beş uzmanın incelemesine sunulmuş ve onların görüşü alındıktan sonra örneklem dışından rastgele seçilen bir okuldan aynı şekilde seçilen 15 öğretmen ve üç yöneticiden anket formunu cevaplandırmaları istenilmiştir. Yapılan pilot uygulama sayesinde anket formunun güvenilirliği desteklenirken (Silverman, 2005) amaca yönelik örneklem yöntemiyle örneklemin belirlenmesi araştırmanın genellenebilirliğini sağlamıştır (Silverman (2000; 2005)). Bu durum, ayrıca

Tablo 1. Öğretmenlerin ve yöneticilerin demografik özelliklerine göre dağılımı

		Öğretmen		Yönetici	
		%	f	%	f
Cinsiyet	Kadın	398	59,4	6	27,3
	Erkek	272	40,6	16	72,7
Eğitim durumu	Önlisans	138	20,6	3	13,6
	Lisans	506	75,5	16	72,7
	Yüksek lisans	25	3,7	3	13,6
	Doktora	1	0,1	-	-
Kıdem	1-10 yıl	129	19,3	3	13,6
	11-20 yıl	213	31,8	8	36,4
	21-30 yıl	260	38,8	7	31,8
	31+ yıl	68	10,1	4	18,2
Görev yapılan okul	Anaokulu	21	3,1	2	9,1
	İlköğretim okulu	628	93,7	18	81,8
	Anadolu Lisesi	21	3,1	2	9,1

araştırmanın dış geçerliliğini (Cohen ve diğerleri, 2007) desteklemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmacılar tarafından anket formları yönetici ve eğitici personele dağıtılmış ve doldurulduktan sonra teslim alınmıştır. Toplam 692 anket formu tek tek numaralandırılıp yönetici personel için (YP) ile eğitici personel için (EP) kodu kullanılarak gruplandırılmış ve kayıt altına alınmıştır. Anketin birinci bölümündeki demografik bilgilerin analizi SPSS 16.0 paket programıyla yapılarak katılımcıların demografik bilgilerinin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

Anketin ikinci bölümünde yer alan açık uçlu soru için verilen cevaplar her anketin koduyla birlikte Microsoft Office Word programında oluşturulan tablonun içinde listelendikten sonra tekrarlanan konu, öneri ve kavramlar belirlenmiş ve gruplanmıştır. Gruplanan veriler, daha sonra içerik analizi kurallarına göre çözümlenmiştir (Miles ve Huberman, 1994; Silverman, 2000). Çözümleme sonucu elde edilen bilgiler ise yorumlanarak tümevarımcı bir yaklaşımla kategorileştirilmiştir (Stake, 1995).

Verilerin analizi sonucu uygulama okullarındaki yönetici ve eğitici personelin 'Öğretmenlik Uygulaması' dersine ilişkin yapılmasını

istedikleri önerileri şu temalar kapsamında gruplanmıştır: a) sürecin daha iyi işlemesi b) fakülte-okul işbirliğinin etkin sağlanması c) uygulamanın süresi. Katılımcıların sundukları öneriler alıntılar halinde verilmiş ve yorumlanmıştır. Alıntılar sunulurken verilerin analizi sürecinde anket formlarının üzerine verilen kodlar kullanılmıştır. Yani anketin numarası ile yönetici ve eğitici personelin kodlarından yararlanılarak eğitici personel için (EP20) ve yönetici personel için (YP20) şeklinde alıntıların kimden alındığı verilmeye çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu çalışmada yönetici ve eğitici personelin öğretmenlik uygulamasında "sürecin daha iyi işlemesiyle ilgili öneriler"; "fakülte-okul işbirliğinin etkin sağlanmasına yönelik öneriler"; "uygulamanın süresiyle ilgili öneriler" e ilişkin betimlemeleri hakkında görüşlerine yer verilmiştir.

Sürecin Daha İyi İşlemesiyle İlgili Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına göre, katılımcıların çoğu, öğretmenlik uygulaması dersinde sürecin daha iyi işlemesine yönelik olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini daha ciddi biçimde ele almaları için eğitimcilerin, yöneticilerin ve öğretim elemanlarının hassasiyet

göstermeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Bu amaçla öğretmen adaylarının meslekteki geleceklerinin öğretmenlik uygulaması dersiyle şekilleneceğinin farkına varmalarının sağlanmasının önemi üzerinde durulmuştur. Örneğin *“Aday öğretmenler bu konuyu daha ciddiye almalı. Gereken hassasiyeti göstermeli. Bu dönemin gelecekteki meslek hayatını etkileyeceğinin farkına varmalı”* (EP235) şeklinde ifade edilmiştir. Şişman ve Acat'ın (2003) araştırmalarının sonuçlarında da görüldüğü gibi bu çalışmada da katılımcılardan alınan yorumlarda 'Öğretmenlik Uygulaması' dersinin öğretmen adaylarının mesleğe karşı olan bakış açılarını değiştirmede etkili olduğu vurgulanmıştır.

Yönetici ve eğitici personelin sürecin daha iyi işlemesine yönelik önerilerinden birisi de uygulama öğretmenlerine düşen öğretmen adayı sayısı ile ilgilidir. Katılımcıların çoğu her eğiticinin sorumluluğuna düşen öğrenci sayısının fazlalığından şikayetçi olmuşlardır. Örneğin bir yönetici bu konuyla ilgili *“Bir uygulama öğretmenine birden fazla öğrenci geliyor. Öğretmenlerimizin verimli çalışabilmesi için sınıf ve branş öğretmen başına düşen öğrenci sayısı azaltılabilir”* (YP4) şeklinde öneride bulunmuştur. Verilere göre Öğretmenlik Uygulaması dersinin verimliliğinin artması ve eğiticilerin öğretmen adaylarıyla daha fazla ilgilenebilmesi için öğretmen adayı sayısının azaltılmasının istenildiği görülmektedir.

Bu sonuçların paralelinde bulgulara değişik zamanlarda yapılmış araştırmalarda da rastlanılmaktadır. Dursun ve Kuzu'nun (2008), Bağcıoğlu'nun (1997) ve Demircioğlu'nun (2003) yapmış oldukları araştırmaların sonuçlarında da eğitici başına düşen öğretmen adayının sayısındaki fazlalık, hem öğretmen adayı hem uygulama öğretmeni hem de öğretim elemanı tarafından bir sorun olarak görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle, Öğretmenlik Uygulaması dersinde uygulama okullarının sayılarının arttırılıp, hem eğitici hem de öğretim elemanının sorumluluğuna daha az sayıda öğretmen adayı verilmesinin etkinlik için yararlı olacağı söylenebilir. Bu durum ayrıca süreçte görev alacak öğretim elemanı ve eğitici sayısının artırılmasını gerektirmektedir. Sayılarının arttırılması sırasında da öğretmenlik uygulaması sürecinin daha etkin ve verimli olabilmesi için süreçte

görev alması düşünülen öğretim elemanı ve eğitici personelin hizmet içi eğitim çalışmaları yoluyla bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır.

Eğiticilerin büyük çoğunluğuna göre öğretmen adayları, uygulama sürecinde görev aldıkları sınıfların seviyelerine uygun etkinlik düzenleyememekte ve o düzeydeki öğrencilerin seviyelerine inememektedirler. Eğiticilerden biri *“Aday öğretmenler her hafta sınıfları değiştiği için sınıf seviyesini öğrenemiyor. En az 2 hafta aynı sınıfa girse daha iyi olur”* (EP317) şeklinde öneride bulunmuştur. Önerilerde öğretmen adaylarının etkili biçimde sınıf ortamına uyumlarının birkaç kez aynı sınıfa devam etmeleri sonucunda sağlanabileceği görüşü vurgulanmıştır.

Aynı şekilde katılımcılar *“Öğretmen adayı arkadaşlarımızın öğrenci seviyesine inmekte zorlandıkları gözlenmektedir. Bu konular üzerinde biraz daha durulursa daha iyi olur”* (EP535) ve *“Okulun bulunduğu çevre ve veli profilleri incelenerek bu konularda öğretmenlik uygulamasında nasıl çalışma yapılacağı araştırılabilir”* (EP414) diyerek uygulama sürecinde öğretmen adaylarının gözlemlenen en temel eksikliklerinin geliştirilmesi önerilmiştir. Eğiticilerden elde edilen verilerde öğretmen adaylarının gerçek bir sınıf ortamında uygulama yaparken o sınıftaki öğrencilerin özelliklerini tam olarak bilemedikleri için öğretim sürecinde sıkıntılar yaşandığı görülmüştür. Benzer şekilde öğretmen adaylarının farklı sınıf düzeyindeki öğrencilerin özelliklerini fark edememelerinin sınıfın yönetiminde aksamalara neden olduğu belirtilmiştir.

Bu durum Baştürk'ün (2009) de vurguladığı gibi öğretmen adaylarının uygulama okullarındaki personel tarafından gerçek bir öğretmen gibi görülmedikleri yönündeki algılarının onların sınıf içi uygulamalarda başarısız olmalarına neden olmasıyla açıklanabilir. Öğretmen adaylarıyla yapılan bir araştırmaya (Dursun ve Kuzu, 2008) göre uygulama öğretmenlerinin ve öğretim elemanlarının öğretmen adaylarına yeterli danışmanlık yapmalarının da uygulama sürecinde böyle sorunlar çıkardığı belirlenmiştir. Yani öğretmen adaylarının hem duyuşsal hem de bilişsel desteğe ihtiyacı olduğu görülmektedir. Diğer taraftan araştırmadaki bu sonuç, öğretmen adaylarının almış oldukları teorik eğitimlerinin

yeterli olmadığı ya da öğretmen adaylarının uygulama öncesi aldıkları derslerin önemini kavrayamayıp dersi geçmek için dersi almış oldukları görüşünü de ortaya çıkarmaktadır. Bu da fakültelerde verilen eğitimin kapsamının, işleyişinin ve değerlendirilmesinin yeniden gözden geçirilmesinin yararlı olacağını göstermektedir.

Bütün yönetici ve eğitici personelin vurguladığı diğer bir durum ise 'Öğretmenlik Uygulaması' dersinin değerlendirilmesine yöneliktir. Verilen cevaplarda öğretmen adaylarını değerlendirmek için uygulama okullarına dağıtılan değerlendirme ölçeğinin daha açık-seçik ve ölçülebilir maddelerden oluşturulması istenilmiştir. Örneğin, bir eğitici "Öğrencileri değerlendirme formundaki soruların daha seçici ve net olması ölçemeyeceğimiz soruların bulunmamasını isterim" (EP151) demiştir. Bu sonuç, Ünver'in (2012) çalışmasının sonucuyla benzerlik göstermektedir. Ünver'in (a.g.e.) çalışmasında da Öğretmenlik Uygulaması dersinin değerlendirilmesinin tam olarak sağlıklı gerçekleştirilmediği ve özellikle değerlendirme ölçütlerinin daha farklı boyutları da içeren bir yapıya kavuşturulması gerektiği vurgulanmıştır.

Fakülte-Okul İşbirliğinin Etkin Sağlanmasına Yönelik Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında hem yöneticilerin hem de eğitimcilerin Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha etkin bir şekilde sürdürülmesi için fakülte ile okul arasında işbirliğinin önemini vurguladıkları görülmüştür. Örneğin, bir yönetici "*Fakülte-okul iletişimi kuvvetlendirilmeli*" (YP10) demiş ve bu ilişkinin kuvvetlendirilmesi için gerekli çalışmaların her iki tarafça yapılmasını önermiştir. Öğretmen adaylarının fakülte eğitimleri sürecince edindikleri bilgi ve becerileri uygulayabilmeleri ve öğretmenlik deneyimi kazanabilmeleri ancak gerçek okul ve sınıf ortamında mümkündür. Bu yüzden fakülte ve okul arasında etkili bir iletişim ağının oluşması ve işbirliğinin sağlanması Öğretmenlik Uygulaması dersi için önemlidir ve gereklidir. Önerilerden de hareketle, bu ilişkinin ve işbirliğinin sağlıklı olabilmesi için hem uygulama okulu personelinin hem de fakülte personelinin süreçte etkin rol alması gerekmektedir.

Bununla birlikte verilerden, eğitici personel ile öğretim elemanları arasında yeterli iletişimin kurulmadığı sonucu elde edilmiştir. Eğitimciler, uygulama için gelen öğretmen adaylarının takibinin ve onlara gerekli desteğin sağlanmasının öğretim elemanlarıyla birlikte gerçekleştirebileceğini ve bu yüzden aralarında etkin iletişimin olması gerektiğini vurgulamışlardır. Eğitimcilerin bu konudaki görüşleri şöyledir:

"Fakülte öğretim elemanlarının okullardaki uygulama öğretmenleriyle daha sık iletişime girmesi gerektiğini düşünüyorum" (EP162)

"Koordinatör öğretim görevlileriyle sık sık iletişim sağlanması ya da onların uygulama alanlarında görülmesi uygulama başarısını arttıracığını düşünüyorum" (EP575)

"Eğitim fakültesinden gelen uygulama öğretim elemanının öğretmenlerle iş birliği yapmasını öneriyorum" (EP395)

Alıntılardan da anlaşıldığı gibi, eğitimcilerin öğretim elemanlarıyla iletişim kuramamaları sorun olarak kabul edilmektedir. Öğretmenlik Uygulaması dersindeki başarının öğretim elemanı ile arasındaki iletişimin gücüne bağlayan eğitimciler, uygulama sürecinde oluşabilecek sorunların ancak aralarındaki etkili iletişim ile çözülebileceği görüşündeler.

Diğer taraftan, eğitimcilerin büyük çoğunluğu, öğretim elemanlarının kendileri ile tanışmalarının ve isteklerini belirtmelerinin de işbirliği açısından etkili olacağına inanmaktadırlar. Örneğin eğitimcilerden biri "*Üniversite hocaları ders öğretmenleriyle iletişim içinde olup okulu ziyaret ederlerse uygun olur diye düşünüyorum*" (EP71) derken diğer bir eğitici "*Uygulama öğrencilerini denetleyen öğretim görevlilerinin bizimle tanışmasını istiyorum*" (EP298) demiştir. Bu durum, öğretim elemanları ile eğitimciler arasında asgari düzeyde kurulması gereken iletişimin bile sağlanmadığı gerçeğini de ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla eğitimcilerin, uygulama süreci içindeki muhtemel başarısızlıkları veya sorunları kurulamayan bu iletişim yapısına mal etmeleri de mümkündür.

Araştırmanın sonuçlarına göre, eğitimcilerdeki büyük kaygılardan biri uygulama sürecinde

öğretim elemanları ile oluşturamadıkları ortak hareket. Eğiticilerin ve yöneticilerin büyük çoğunluğunun inanışına göre, öğretim elemanları, öğretmen adaylarını uygulama okullarının sorumluluğuna bırakıp fakültelerine geri dönmektedir. Hatta eğiticiler, uygulama sürecinin daha etkin ve daha başarılı geçebilmesi ve gerçekten öğretmen adaylarına katkı sağlanabilmesi için oluşturulması gereken iletişim ve işbirliğinin öğretim elemanlarınca gereksiz görüldüğüne inandıklarını da belirtmişlerdir. Örneğin, "Okul uygulamasıyla ilgili fakülte ve okullar arasında koordinasyon sağlanması bir angarya olarak görülmemeli" (EP449) diye vurgulayarak Öğretmenlik Uygulaması dersi sürecinde işbirliği ve iletişimin ne kadar önemli ve sürecin yapılandırılmasında etkin olduğunu belirtmiştir.

Yapılan önceki çalışmalarda da fakülte ile okul arasındaki işbirliğinin sağlanılmasının uygulama süreci için gerekli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Örneğin, Can'ın (2001) araştırmasında fakülte ve okul arasında işbirliğinin sağlanması için herhangi bir yapıcı uygulamanın olmadığı bulunmuştur. Öğretmen adayı ve öğretim elemanı görüşlerine dayalı olarak gerçekleştirilen çalışmada (Dursun ve Kuzu, 2008) da öğretmen adayı, öğretmen ve öğretim elemanı arasında iletişimin sürekli olmasının gerektiği belirtilmiştir.

Sonuçlardan hareketle, Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha başarılı ve istenilen düzeyde gerçekleştirilmesi için fakülte ve okul arasında sürekli ve sağlıklı bir iletişimin ve dolayısıyla işbirliğinin olması gerektiği söylenebilir. Bu iletişim nasıl sağlanması gerektiğine yönelik hiçbir önerinin bulunmaması bu konunun da araştırılması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Bu iletişimin sağlanabilmesi ve gerekli bilgi akışının gerçekleştirilmesi için hem okul hem de fakülte personelinin uygulama öncesi bir araya getirilip bilgilendirilmeleri ve ara ara hizmet içi eğitim çalışmaları gibi paylaşımların yaptırılması yerinde olabilir. Ünver (2003) de çalışmasında fakülte-okul işbirliği konusunda eğitime gereksinim duyulduğunu vurgulamıştır.

Uygulamanın Süresiyle İlgili Öneriler

Eğitici ve yönetici personelin çoğu Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha uzun süreli olması gerektiğini belirtmişlerdir. Örneğin eğiticilerden biri "Öğretmen adayları daha fazla uygulamaya gelmelidir. Kitap üzerindeki çalışmalar kadar, uygulamaların da önemli olduğu bilinmeli" (EP68) demiştir. Sonuçlara göre, katılımcıların çoğu bir günlük Öğretmenlik Uygulaması dersinin öğretmen adaylarınca fakültede verilen diğer teorik dersler gibi algılandığını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar, Öğretmenlik Uygulaması dersinin diğer dersler gibi algılanmasının öğretmen adaylarında, dersin sadece geçmek için takip edilmesi gerektiği gibi bir düşünce geliştirmiş olduğunu da vurgulamıştır.

Öğretmenlik Uygulaması dersinin süreci ile ilgili eğiticiler ve yöneticiler tarafından yapılan önerilerden üç ayrı grubun olduğu görülmüştür. Eğitici ve yöneticilerin bazıları her sınıfta geçecek süre hakkında önerilerde bulunurken, bazıları haftalık süreç konusunda bazıları da yıllık süreç için önerilerde bulunmuştur. Örneğin bir eğitici "Her aday öğretmen bir sınıfta en az 1 hafta kalmalı" (EP349) diyerek öğretmen adayının o sınıftaki yaş grubuna ve o düzeye ait ders etkinliklerine daha rahat uyum sağlayabileceğini vurgulamıştır. Ayrıca verilerden, öğretmen adaylarının bir sınıfta en az bir hafta süre geçirmesinin dersin amacına daha uygun olacağı ve eğitici ile öğretmen adayı arasında daha etkili bir dönüt alışverişinin olacağı görüşü ortaya çıkmıştır.

Bazı eğitici ve yöneticiler, Öğretmenlik Uygulaması dersinin haftada bir gün değil de en az iki gün hatta haftanın her günü olması yönünde önerilerde bulunmuşlardır. "Bir yıl staj süresi olmalı ve eğitim süresine dâhil edilmelidir [...] Haftanın bir günü değil de iki günü olursa iyi olur (EP289) şeklinde önerilerde bulunulmuştur. Bu eğiticilere göre, dersin kesintisiz olarak uygulanması, öğrencilerin mesleği benimseyebilmeleri için gerekmektedir. Aynı şekilde sonuçlara göre, öğretmen adaylarının okul ortamında daha uzun süreli kalması hem okul ortamına alışmaları hem de dersin öneminin daha iyi anlaşılması için gerekli olduğu söylenebilir.

"Bir yıl staj süresi olmalı ve eğitim süresine dâhil edilmelidir" (EP551) diyen eğitici gibi bazı eğitici ve yöneticiler de Öğretmenlik Uygulaması dersinin bir dönemden daha fazla olması gerektiğini belirtmişlerdir. Eğitici ve yöneticiler, Öğretmenlik Uygulaması için ayrılan bir dönemin ilk haftasında dersin başlamadığı ve sonraki haftasında aday öğretmenler ile eğitimcilerin tanışmalarının gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Aynı şekilde eğitici ve yöneticiler, daha sonraki haftaların bazılarında da gerek vize sınavı gerekse tören gibi etkinliklerin olması nedeniyle etkin bir uygulama sürecinin yaşanılmadığını vurgulamışlardır. Bu yüzden eğitici ve yöneticiler, en az bir yıllık uygulama süresinin daha faydalı olacağı görüşünde olduklarını vurgulamışlardır. Alaz ve Konur'un (2009) araştırmalarının sonucunda da Öğretmenlik Uygulaması dersinin bir gün ile sınırlandırılmasının uygulamada eksikliklere neden olduğu görüşü ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan eğitici ve yöneticilerin bazıları da öğretmen adaylarının fakülte'deki derslerinin, KPSS kaygılarının ile KPSS için dershaneleri gitmelerinin ve uygulama okullarındaki derslerinin onlarda yorgunluk ve stres yarattığını belirtmişlerdir. Örneğin eğitimcilerden biri, "Öğretmen adayları haftada 1 gün geliyor. Okul dersi, KPSS ve okulda anlatacağı dersleri bir arada olunca öğrenciler stres yaşıyor. Bunun olmaması için 4. sınıfta en az 1-2 ay devamlı okullarda uygulama yaparlarsa daha yararlı olacağına inanıyorum" (EP172) şeklinde önerisini sunarak öğretmen adaylarının daha etkin bir süreç geçirmeleri için uzun süreli uygulama dersinin yerinde olacağını vurgulamıştır. Aynı şekilde katılımcıların bazıları öğretmen adayının okulda daha uzun süreli kalmasının onların gerçek bir öğretmen gibi davranışlar geliştirmesine fayda sağlayacağını belirtirken, kendi stres ve kaygılarından dolayı öğretmen adaylarının süreçte etkin olamadıklarını, kendileriyle ve öğrencilerle nitelikli iletişim kuramadıklarını vurgulamışlardır. Yeşilyurt'un (2010) çalışmasının sonuçlarında da benzer şekilde öğretmen adaylarının KPSS sınav ve sınav sonrası atanma kaygısı taşımaları ve kendilerini öğrenciye kabullendirememeleri gibi durumları yaşamaları ve uygulama süresinin yetersiz gelmesi gibi sorunların uygulama sürecini etkilediği bulunmuştur. Bu

durum, öğretmen adaylarının psikolojik olarak daha rahat edebileceği zaman ve ortamda etkili ve etkin bir süreçte Öğretmenlik Uygulaması dersini almaları gerektiğini göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Nitel araştırmaya yöntemine göre desenlendirilen bu çalışmada Denizli il merkezindeki uygulama okullarında görev yapan eğitici ve yönetici personelin Öğretmenlik Uygulaması dersine ilişkin önerileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular, dört tema kapsamında gruplandırılmıştır. Bu temalar; "sürecin daha iyi işlenmesiyle ilgili öneriler"; "fakülte-okul işbirliğinin etkin sağlanmasına yönelik öneriler" ve "uygulamanın süresiyle ilgili öneriler" şeklindedir.

Eğitici ve yönetici personel, Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha etkin işlenebilmesi için her eğitime düşen öğretmen adayı sayısının azaltılması gerektiğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretmen adaylarının derse bilinçli bir şekilde katılmaları için hem eğitici ve yönetici personelin hem de öğretim elemanlarının sorumluluklarını fark etmeleri önerilmiştir. Diğer taraftan, sonuçlara göre öğretmen adaylarının uygulama sınıflarının seviyelerine uygun etkinlik düzenlemekte sıkıntı çektikleri ortaya çıkmıştır. Bu yüzden öğretmen adaylarının birkaç defa aynı sınıfta uygulama yapmaları önerilmiştir. Dursun ve Kuzu (2008) tarafından yapılan çalışmada da benzer bulgulara rastlanılmış ve gerek eğiticinin gerekse öğretim elemanının yeterli danışmanlık yapmaması sonucu böyle sorunların çıkabildiği belirtilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha etkin bir şekilde sürdürülmesi için fakülte ile okul arasında işbirliğinin daha etkin olması gerektiği önerilmiştir. Öğretmenlik Uygulaması dersinde öğretmen adayına sağlıklı dönüt verilebilmesi için eğitimciler öğretim elemanlarıyla aralarında güçlü bir iletişim olması gerektiğini vurgulamışlardır. Yapılan önceki çalışmalarda da fakülte ile okul arasındaki işbirliğinin sağlanmasının uygulama süreci için gerekli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Can, 2001; Dursun ve Kuzu, 2008).

Eğitici ve yönetici personelin çoğu Öğretmenlik Uygulaması dersinin bir gün ile

sınırlandırılmamasını istemişlerdir. Verilere göre, eğitici ve yönetici personel tarafından dersin haftanın iki gününe ya da bir haftaya süresince olması gerektiğinin vurgulandığı görülmüştür. Ayrıca, öğretmen adaylarının, haftada bir gün olan Öğretmenlik Uygulaması dersini, teorik dersleri gibi algıladıkları ve dolayısıyla gereken özen ve önemi göstermedikleri vurgulanmıştır. Bu yüzden, katılımcılarca dersin bir dönem değil bir yıl boyunca sürmesi önerilmiştir. Öte yandan, katılımcılar, öğretmen adaylarının KPSS sınav ve sınav sonrası atanma kaygısı taşımalarının ve kendilerini uygulama okulundaki öğrenciye kabullendirememeleri gibi durumlar yaşamalarının ve uygulama süresinin yetersizliğinin uygulama sürecini etkilediğini belirtmişlerdir. Yeşilyurt'un (2010) çalışmasının sonuçlarında da benzer sonuçlara rastlanılmıştır. Bu durum için eğitici ve yönetici personel, öğretmen adaylarının daha rahat edebileceği dönemde dersin verilmesini önermişlerdir.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle; Öğretmenlik Uygulaması dersi süresince hem uygulama okulu hem de fakülte personelinin iletişiminin sağlanmasının ve her iki tarafın hem süreç hem de öğretmen adayının gelişimi konusunda fikir alışverişinde bulunmasının gerektiği söylenebilir. Bunun için de hem okul hem de fakülte personelinin uygulama öncesi bir araya getirilip bilgilendirilmeleri ve ara ara hizmet içi eğitim çalışmaları gibi paylaşımların artırılması gerekebilir. Ayrıca, öğretmen adayının öğretmenlik mesleği için gerekli yeterlilikleri kazanmaları için her iki sorumlunun da koordineli şekilde kontrollerini yapmaları gerekmektedir. Bu bağlamda, uygulama sürecinde kendini değiştirebilen ve geliştirebilen eğitimciler ve öğretim elemanlarına ihtiyaç olduğu düşünülmelidir ve bu süreçte görevlendirilecek sorumluların belirlenmesinde de bazı ölçütlere dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir.

Diğer taraftan Öğretmenlik Uygulaması dersinde uygulama okullarının sayılarının artırılıp, hem eğitici hem de öğretim elemanının sorumluluğuna daha az sayıda öğretmen adayı verilmesi de sürecin daha verimli geçmesi için uygun olabilir. Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitiminde öğretmen yeterliklerinin yaparak-yaşayarak kazandırılması açısından büyük önem taşıdığı bir gerçektir. Bu yüzden öğretmen adaylarının ders boyunca hem duyuşsal hem de bilişsel desteğe ihtiyacı olduğu göz önünde tutularak bu yönde katkı sağlanılmasına da gayret sarf edilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Uygulama okullarındaki eğitimcilerin ve yöneticilerin görüşlerine dayalı olarak Öğretmenlik Uygulaması dersine yönelik önerileri almaya çalışan bu çalışma, nitel araştırma yöntemine göre desenlendirilmiştir. Benzer örneklem grubuyla nicel bir çalışma yöntemi tercih edilerek daha farklı verilere ulaşılabilir. Örneklem grubu uygulama okulu eğitimcileri ve yöneticileri ile fakülte koordinatörleri ve öğretim elemanlarından oluşan bir çalışma da yapılarak daha kapsamlı önerilere ulaşılabilir. Aynı zamanda uygulama sürecinde yer alan her iki grubun önerileri arasında karşılaştırma yapıp benzerlikler ve farklılıklar tespit edilerek alana katkı sağlanabilir.

NOT

Bu çalışma Pamukkale Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (PAÜBAP) Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen 2010BSP020 no'lu "Uygulama Okullarındaki Personeli Bilgilendirme Projesi (UOPBP)" adlı projenin bir bölümüdür.

KAYNAKÇA

- Alaz, A. ve Birinci Konur, K. (2009). "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Deneyimleri", 1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Baştürk, S. (2009). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi, *İlköğretim Online*, 8(2), 439-456.
- Bryman, A. (2004). *Social Research Methods*. Oxford: University Press.
- Can, N. (2001). Öğretmenlik uygulamasının yönetimi ile ilgili yeni düzenlemenin getirdikleri ve yaşanan sorunlar. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 1-18.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education (6thed.)*. New York: Routledge.
- Creswell, J. W. (2003). *Research Design Qualitative and Quantitative Approaches*. (2nd Ed.) Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Çiçek, Ş. ve İnce, L. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecine ilişkin görüşleri, *H.Ü. Spor Bilimleri Dergisi*, 16 (3), 146-155.
- Demircioğlu, İ. H. (2003). Tarih uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmenleri ve uygulama okulları hakkındaki görüşleri: KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi örneği, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 185-192.
- Dursun, Ö. Ö. ve Kuzu, A. (2008). Öğretmenlik uygulaması dersinde yaşanan sorunlara yönelik öğretmen aday ve öğretim elemanı görüşleri, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 159 -178.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Kavcar, N., Sılay, İ., Çakır, M. ve Aygün, M. (1999). Okul Deneyimi Dersi Üzerine bir İnceleme, *III. Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 285-289.
- Kılıç, D. (2004). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayları üzerine etkisinin değerlendirilmesi, *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 172-184.
- Mayring, P. (2000). *Nitel araştırmaya giriş*. (A. Gümüş ve M.S. Durgun, Çev). Adana: Baki Kitabevi.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. (Second edition). California: Sage Publication.
- Sarantakos, S. (2005). *Social Research (3rd Ed.)*. New York: Palgrave Macmillan.
- Sılay, İ. ve Gök, T. (2004). Öğretmen adaylarının uygulama okullarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunları gidermek amacıyla hazırlanan öneriler üzerine bir çalışma, XIII Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004, Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Silverman, D., (2000). *Interpreting qualitative data: Methods for analysing talk, text and interaction*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Silverman, D. (2005). *Doing Qualitative Research*. London: Sage Publication.
- Stake, R. E. (1995). *The Art of Case Study Research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Şişman, M. ve Acat, B. (2003). Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının öğretmenlik mesleğinin algılanmasındaki etkisi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 235-250.
- Tanrıöğen, A. (Edt.). (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Ünver, G. (2003). Öğretmenlik uygulamasında işbirliği: Bir durum çalışması, *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 87-100.
- Yeşilyurt, E. (2010). Öğretmenlik uygulaması öğretim programının standart temelli ve ihtiyaca cevap verici modeller ışığında değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK (1998). *Fakülte-Okul İşbirliği*, YÖK Dünya Bankası Milli Eğitim Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitim. Ankara

Summary

Introduction

Pre-service teachers were given Teaching Practices courses at practicing schools by education faculties in order to be gained teacher and teaching standards. Teaching Practices courses were designed by YÖK to enable pre-service teachers to implement knowledge and skills acquired during their schooling to real students at primary schools. In addition to this, it was aimed with this course to help pre-service teachers to gain teaching standards by improving themselves in real school atmosphere.

This study was aimed to find out suggestions of teachers and directors at practising primary schools about the Teaching Practices courses. It was expected to provide fruitful data for the area. It was also expected to provide data to find out lacks of the Teaching Practice course and to support re-designing the course in terms of participants' views.

Method

This study was designed in terms of qualitative research methodology. In order to get the suggestions of teachers and participants at practising primary schools purposive sampling method was used to select the sample. By this sampling method 22 primary schools were selected. From these schools 670 teachers and 22 directors were voluntarily involved in this study. The data was gathered by a semi-structured questionnaire including closed and opened questions. Content analysis rules were used to analyze the data, and four themes were derived from it. Participants were presented by codes (YP for a director and EP for a teacher) and numbers used to record each questionnaire.

Findings and Recommendations

The themes derived from the data were categorized as suggestions for supporting the effectiveness of the process, suggestions for the effective faculty-school cooperation, suggestions for the period of practice and giving no idea.

The results indicated that teachers and directors suggested a decrease in the number

of pre-service teachers given to each teacher. As suggested it was expected teachers both from primary school and faculties should be aware of their own responsibilities during teacher practicing period. It was found that pre-service teachers had difficulties to design the lesson with activities therefore it was suggested by teachers and directors that pre-service teachers should teach every class more than once.

The results showed that there should be effective cooperation between faculties and schools in order to support pre-service teachers' progresses effectively. Teachers and directors mentioned that one-day practising lesson could not support pre-service teachers. In other words they suggested that the duration of the lesson should increase to a week or at least two days at practising schools. Furthermore, the results indicated that one term practising period was seen insufficient to support pre-service teachers effectively. Therefore, two terms (one year) of practising period was suggested by participants.

According to the results, it can be said that the number of teachers at practising schools should be increased and the number of pre-service teachers for each teacher should be decreased. Teachers and instructors who will be involved in teaching practising should be selected based on some criteria. Cognitive and emotional support should be given to pre-service teachers by both teachers and instructors.

This study designed in terms of qualitative research methodology. Another study can be done based on quantitative research methodology to get various data. Also another study can be done with different sampling groups as teachers, instructors, directors and faculty coordinators together to get more detailed data.